

Jorge Martí

Un dels punts d'encontre més fructífers entre els llenguatges del jazz i del cine han estat les bandes sonores. Quan les circumstàncies han permès que un gran músic de jazz es pogués entendre amb un gran director de cine, la coincidència, no gens habitual, ha generat un diàleg creatiu entre tots dos dels quals n'han sortit algunes de les grans pel·lícules de la història del cine.

Un dels millors exemples de com aquest diàleg pot desembocar en una obra mestra del cine és el cas de *Ana-*

rentment improvisada, una línia d'actuació que desconcertarà el fiscal (Georges C. Scott) per les seves divagacions, però que finalment conduirà a una argumentació impecable i rotunda, que salvarà el seu client. Talment funciona una bona peça de jazz: l'interpret, mentre improvisa, s'aparta de la melodia central que ha donat peu a la seva improvisació, però finalment conflueixen ambdues en una solució definitiva. L'elecció de Duke Ellington per compondre la música, a banda de mostrar el bon gust del director, va ser tot un encert. Ara ma-

El 1949, Miles Davis, un altre mag del jazz, visitarà per primer cop París. El músic, mimat per la intel·lectualitat parisenca del moment, Juliette Gréco, Boris Vian i fins i tot Jean Paul Sartre, es convertirà en una de les estrelles dels clubs nocturns de Saint-Germain-des-Prés. La seva llegenda era encara viva quan hi va tornar, entre 1956-57, per tocar amb els millors músics parisencs, com el baixista Pierre Michelot, o americans afincats a París, com el bateria Kenny Clarke. Amb ells va enregistrar la banda sonora de la pel·lícula de Louis Malle *Ascensor para el cadalso* (1957), protagonitzada per una estupenda Jeanne Moreau. El jazz renovador i "modernista" de Davis va encaixar perfectament en la primera pel·lícula d'un dels directors més renovadors i, a la llarga, més interessants de la *Nouvelle Vague*.

No podríem acabar aquest article sense parlar d'un dels directors de cine que més han estimat i estimen el jazz, Woody Allen. Tots els amants del seu cine saben que en les seves pel·lícules, tractin del que tractin, sempre toparem amb la mitificació de les seves dues grans passions, la ciutat de Nova-York i el jazz. Que jo sàpiga, Woody Allen mai ha encarregat a cap músic de jazz l'elaboració a posta de les seves bandes sonores, però en totes les seves pel·lícules trobem escenes subratllades per peces de jazz, amb especial referència pel jazz clàssic dels anys 30 i 40. Seria interminable fer el llistat dels músics de jazz que el cine de Woody Allen ha homenatjat. Però em quedaré amb una peça que apareix sovint a les seves pel·lícules, *Sing, sing, sing* de Benny Goodman, un dels pocs músics de jazz blancs —Goodman era d'origen jueu com el mateix Allen— que va poder competir als anys 30 amb els grans músics negres, Louis Armstrong, Count Bassie o Duke Ellington. Aquesta magnífica peça, *Sing, sing, sing*, és la música de fons d'algunes escenes trepidants de la divertida *Misterioso asesinato en Manhattan* (1993) i torna a aparèixer a *Desmontando a Harry* (1997), quan el protagonista somia que baixa a l'infern. ■

tomía de un asesinato (1959) de Otto Preminger. Preminger va encarregar la banda sonora de la pel·lícula a un dels genis de la música jazz, Duke Ellington. L'elecció d'una banda sonora jazzística, al marge de les preferències del propi director, era quasi una exigència del guió. L'advocat protagonista, interpretat per James Stewart, és un amant del jazz, però, a més a més, la seva manera de treballar, de defensar als seus clients, Ben Gazzara i Lee Remick, té molt a veure amb les estructures musicals del jazz: la seva defensa serà apa-

teix, mentre escric aquest article, estic escoltant-ne el "cd" i torno a comprovar que és una música perfecta, que s'aguanta per si mateixa. Però unida a les imatges del film, cobra tot el seu sentit, ja que es tracta d'un cas inigualable de simbiosi entre dos llenguatges ben diferents: mentre veus la pel·lícula no saps fins a quin punt és la música la que s'adapta a les necessitats dels fotogrames o, contràriament, és el ritme de la pel·lícula el que s'ha contagiats de les intuïcions rítmiques del mag Duke Ellington.